

Sygnatura akt I C 796/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 10-12-2018 r.

Sąd Rejonowy w Koninie I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Bartłomiejczak

Protokolant: st.sekr.sąd. Jolanta Monkowska

po rozpoznaniu w dniu 03-12-2018 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. S. (1)

przeciwko J. S. (2)

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy - ugodę z dnia 19 października 2012 r. zawartą przed Sądem Rejonowym w Koninie w sprawie I Ns 1179/09 w zakresie jej punktu 4, w którym J. S. (1) zobowiązała się do zapłaty na rzecz J. S. (2) kwoty 20.000 zł płatnej w 4 ratach po 5000 zł wraz z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia w terminie płatności rat zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Koninie z dnia 19 grudnia 2017 r.
2. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2952 zł tytułem zwrotu kosztów procesu

SSR Magdalena Bartłomiejczak

Sygn. akt I C 796/18

UZASADNIENIE

J. S. (1) wniosła o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci ugody sądowej zawartej w sprawie I Ns 1179/09 z dnia 19 października 2012 r. zaopatrzonej klauzulą wykonalności z dnia 19 grudnia 2017 r. ustalającej spłaty w 4 ratach po 5.000 zł od J. S. (1) na rzecz J. S. (2) w sumie 20.000 zł z ustawowymi odsetkami co do kwoty 5000 zł od dnia 1 czerwca 2013 r. co do kwoty 5000 zł od dnia 1 grudnia 2013 r., co do kwoty 5000 zł od dnia 1 czerwca 2014 r. do dnia zapłaty, co do kwoty 5000 zł od dnia 1 grudnia 2014 r.

W uzasadnieniu powódka wywodziła, że przyjęła propozycje pozwanego dotyczące tego, że zrzeknie się on należności z ugody w zamian za odstąpienie od egzekucji alimentów na rzecz powódki i dzieci. Komornik umorzył egzekucję części zaległych alimentów do kwoty 20.000 zł. Powódka podniosła, że wobec potrącenia wzajemnych roszczeń wszczęcie egzekucji przez pozwanego jest bezzasadne.

Pozwany J. S. (2) wniósł o oddalenie powództwa, podnosząc, że powódka wobec pełnoletności dzieci nie jest uprawniona do wnoszenia powództwa, a nadto, że nie miało miejsca potrącenie. Pozwany podniósł, że powódka przyjęła wymyślone przez siebie potrącenie z tym że bez realizacji kwoty 20.000 zł wierzycielowi Gminie K.. Zdaniem pozwanego, nie jest tak, że „jakaś tam pisemna wypowiedź likwiduje dług”. Pozwany podniósł, że nie istniały żadne zaległe alimenty, ponieważ jego dzieci były na bieżąco alimentowane przez Gminę K..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 31 stycznia 2006 r. w sprawie o sygn. akt III RC 649/05 Sąd Rejonowy w K.zasądził od J. S. (2) na rzecz małoletnich dzieci P. S. i D. S. alimenty w kwotach odpowiednio 500 zł miesięcznie i 400 zł miesięcznie oraz alimenty na rzecz J. S. (1) w kwocie 100 zł miesięcznie. Postanowieniem z dnia 1 lutego 2006 r. wyrok ten zaopatrzone w klauzulę wykonalności.

Dowód: opisane dokumenty w aktach Komornika W. P. Km 63/06.

Na podstawie wyżej opisanego tytułu wykonawczego J. S. (1) złożyła do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w K. W. P. w dniu 19 września 2006 r. wniosek egzekucyjny przeciwko J. S. (2) w imieniu swoim i dzieci P. i D. S.. Postępowanie egzekucyjne toczyło się pod sygn. akt (...)

W dniu 11 lipca 2011 r. zaległe alimenty wynosiły wraz z odsetkami kwotę 22.603,73 zł.

Decyzjami z dnia 19 lipca 2011 r. D. i P. S. przyznano prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego w kwocie 400 zł dla D. S. i w kwocie 500 zł dla P. S.. Kolejne decyzje dotyczące przyznania uprawnionym świadczeń z funduszu alimentacyjnego zapadały w dniach 6 października 2011 r., 17 października 2012 r., 17 października 2013 r., 6 października 2014 r.

Na dzień 23 grudnia 2011 r. zaległość alimentacyjna wynosiła 19.900,60 zł i 942,68 zł z tytułu odsetek, natomiast na dzień 22 kwietnia 2013 r. zaległość alimentacyjna wynosiła 19.772,77 zł i odsetki w kwocie 4378,28 zł, z kolei na dzień 28 lipca 2014 r. zaległość wynosiła 19.772,77 zł i odsetki 7631,83 zł. Jednocześnie J. S. (2) miał zaległość wobec funduszu alimentacyjnego, która w dniu 10 grudnia 2014 r. wynosiła 19.311,95 zł.

Dowód: dokumenty w aktach sprawy egzekucyjnej Komornika W. P. Km 63/06

W dniu 19 października 2012 r. przed Sądem Rejonowym w K.J. S. (1) zawarła z J. S. (2) ugodę w sprawie o zniesienie współwłasności i podział majątku wspólnego prowadzonej pod sygnaturą I Ns 1179/09, w której w punkcie 4 J. S. (1) zobowiązała się uiścić na rzecz J. S. (2) kwotę 20.000 zł płatną w 4 ratach z tym, że:

- I rata w kwocie 5.000,00 zł płatna w terminie do dnia 01.06.2013 r.;

- II rata w kwocie 5.000,00 zł płatna w terminie do dnia 01.12.2013 r.;

- III rata w kwocie 5.000,00 zł płatna w terminie do dnia 01.06.2014 r.;

- IV rata w kwocie 5.000,00 zł płatna w terminie do dnia 01.12.2014 r.;

z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki którejkolwiek z rat;

Uгода ta w zakresie punktu 4 została zaopatrzona klauzulą wykonalności z dnia 19 grudnia 2017 r.

Dowód: dokumenty w aktach sprawy I Ns 1179./09

W dniu 10 kwietnia 2014 r. D. S. złożył oświadczenie, że jego ojciec J. S. (2) nie regulował zasądzonych na jego rzecz wyrokiem Sądu Rejonowego w K.w sprawie III RC 649/05 alimentów i w związku z tym, że wszystkie koszty utrzymania i nauki finansowała jego matka przeniósł całość wierzytelności z tytułu niezapłaconych alimentów na matkę J. S. (1). Tożsamej treści oświadczenie w dniu 15 grudnia 2012 r. złożyła P. S..

Dowód: oświadczenie D. S. k. 141, oświadczenie P. S. k. 142

W dniu 2 czerwca 2013 r. powódka złożyła pozwanemu oświadczenie o potrąceniu I raty ugody w kwocie 5.000 zł z należnościami J. S. (2)

Dowód: oświadczenie k. 40 akt (...)

W dniu 2 grudnia 2013 r. powódka złożyła pozwanemu o potrąceniu II raty ugody w kwocie 5000 zł.

Dowód: oświadczenie k. 41 akt (...), dowód nadania k. 114, zpo k. 114

W dniu 2 czerwca 2014 r. powódka złożyła pozwanemu o potrąceniu III raty ugody w kwocie 5000 zł

Dowód: oświadczenie k. 42 akt (...), dowód nadania k. 117, zpo k. 118

W dniu 2 grudnia 2014 r. powódka złożyła pozwanemu o potrąceniu IV raty ugody w kwocie 5000 zł.

Dowód: oświadczenie k. 43 akt (...), dowód nadania k. 115, zpo k. 114

Pismem z dnia 25 marca 2014 r. pełnomocnik pozwanego poinformował, że potrącenia dwóch rat ugody są bezskuteczne z uwagi na brak tożsamości osób i zaproponował notarialne porozumienie, w którym J. S. (2) zrzeknie się kwoty 20.000 zł oraz odsetek, a P. i D. S. zrzekną się zaległych alimentów.

Dowód: pismo z dnia 25 marca 2014 r. k. 70

Z kolei w dniu 23 października 2014 r. pełnomocnik pozwanego informował powódkę o zakazie cesji niezapłaconych świadczeń alimentacyjnych i wezwał ją do natychmiastowego uregulowania stosunków stron.

Dowód: opisane pismo k. 71

W dniu 2 grudnia 2014 r. J. S. (1) skierowała do Komornika pismo, w którym wniosła o dokonanie korekty stanu zadłużenia dłużnika J. S. (2) poprzez obniżenie nieściągniętych alimentów do kwoty 7404,60 zł. Dalej powódka podała, że obniżenie zaległości alimentacyjnych dłużnika następuje w związku z potrąceniem wzajemnych wierzytelności do kwoty 20.000 zł

Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2014 r. Komornik umorzył postępowanie w sprawie egzekucyjnej (...) na podstawie art. 825 pkt 1 kpc co do kwoty 20.000 zł. W uzasadnieniu Komornik wskazał, że w dniu 4 grudnia 2014 r. wierzycielka zawiadomiła o potrąceniu wzajemnych wierzytelności w kwocie 20.000 zł. Postanowienie to nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron.

Postępowanie egzekucyjne prowadzone było w dalszym ciągu i dotyczyło kwoty 7.404,60 zł

Dowód: dokumentacja w aktach Komornika W. P. Km 63/06.

W dniu 29 marca 2018 r., J. S. (2) wystąpił do Komornika sądowego A. D. z wnioskiem o wszczęcie egzekucji na podstawie ugody z dnia 19 października 2012 r. zaopatrzonej w klauzulę wykonalności. W toku egzekucji zajęto środki na rachunku bankowym J. S. (1) w kwocie 7001,53 zł. Pismem z dnia 10 kwietnia 2018 r. powódka poinformowała Komornika, że dług wskazany we wniosku egzekucyjnym nie istnieje. Tego samego dnia D. S. i P. S. z d. S. złożyli oświadczenia, że zaległość alimentacyjna J. S. (2) wobec nich wynosiła 27404,60 zł, którą to wierzytelność przenieśli w całości na matkę J. S. (1), która następnie dokonała potrącenia 20.000 zł z wierzytelnością J. S. (2) wynikającą z podziału majątku dorobkowego.

Dowód: dokumenty w aktach Komornika Sądowego A. D. (...).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wymienione wyżej dokumenty oraz zeznania powódki.

Sąd dał wiarę wskazanym w ustaleniach stanu faktycznego dokumentom, gdyż ich autentyczność i treść nie była kwestionowana przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw by uczynić to z urzędu.

Jako wiarygodne Sąd ocenił też zeznania powódki, albowiem korespondowały one z dokumentami zebranymi w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1)przeciży zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2)po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie;

3)małżonek, przeciwko któremu sąd nadał klauzulę wykonalności na podstawie art. 787, wykaże, że egzekwowane świadczenie wierzycielowi nie należy się, przy czym małżonkowi temu przysługują zarzuty nie tylko z własnego prawa, lecz także zarzuty, których jego małżonek wcześniej nie mógł podnieść.

Artykuł 840 § 1 pkt 2 stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego w przypadku, gdy już po powstaniu tytułu egzekucyjnego zaszły zdarzenia prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania lub wskutek których zobowiązanie nie może być egzekwowane. W oparciu o regulacje materialno-prawne w literaturze rozróżnia się zdarzenia zależne od woli stron (np. spełnienie świadczenia, potrącenie) oraz niezależne od woli stron (m.in. przedawnienie roszczenia, niemożność świadczenia wskutek okoliczności, za które dłużnik nie odpowiada). Por. np. uchwała SN z dnia 14 października 1993 r., III CZP 141/93, OSNC 1994, nr 5, poz. 102; uchwała SN z dnia 30 lipca 1974 r., III CZP 44/74, OSNC 1975, nr 5, poz. 78.

W przedmiotowej sprawie powódka podnosi, że roszczenie dochodzone od niej przez obecnego pozwanego wygasło wskutek potrącenia z przysługującą jej wierzytelnością z tytułu zaległych alimentów zasądzonych od pozwanego na rzecz P. i D. S., a którą to wierzytelność powódka nabyła w drodze cesji. Analizując dokumenty opisane w stanie faktycznym, sąd doszedł do wniosku, że zarzut potrącenia jest zasadny.

Powódka złożonymi dokumentami w postaci oświadczeń P. S. i D. S. oraz własnymi zeznaniami udowodniła, że nabyła przysługujące dzieciom wierzytelności wobec pozwanego z tytułu zaległych alimentów, których wysokość wynika z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy egzekucyjnej Komornika W. P..

Wbrew stanowisku powoda należało uznać, że brak jest prawnych przeszkód do dokonania przelewu wierzytelności z tytułu zaległych alimentów. Żaden przepis prawa nie stoi temu na przeszkodzie.

Wobec powyższego należało uznać, że powódka była jednocześnie dłużniczką pozwanego z tytułu zawartej ugody i jego wierzycielką z tytułu wierzytelności nabytej od dzieci z tytułu zaległych alimentów.

Niewątpliwie też powódka miała prawo dokonać potrącenia swej wierzytelności z wierzytelnością pozwanego, nawet bez jego zgody.

Wprawdzie art. 505 pkt 2 kc stanowi, że nie mogą być umorzone przez potrącenie wierzytelności o dostarczanie środków utrzymania, jednak orzecznictwo i literatura są zgodne, że zakaz dokonywania potrącenia obejmuje wyłącznie dłużnika zobowiązania alimentacyjnego, natomiast wierzyciel alimentacyjny może złożyć oświadczenie o potrąceniu swojego długu z wierzytelnością o dostarczenie środków utrzymania. Z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. Skoro potrącenia dokonywała wierzycielka alimentacyjna należało je uznać za skuteczne.

Zgodnie z art. 499 kc potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe.

Powódka czterokrotnie - w dacie wymagalności każdej raty ugody – składała oświadczenie o potrąceniu wymagalnej raty z wierzytelnością z tytułu zaległych alimentów. Z załączonych przez powódkę potwierdzeń nadań przesyłek poleconych oraz zwrotnych potwierdzeń odbioru, a także pism pełnomocnika pozwanego wynika, że oświadczenia te zostały pozwanemu doręczone.

Zgodnie z art. 498 § 2 kc wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Skoro zatem jak wynika z dokumentów postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika W. P. wierzytelność powódki wynosiła 27.404, 60 zł, a wierzytelność pozwanego 20.000 zł, to wskutek potrącenia uległa ona umorzeniu w całości.

Na skuteczność dokonanego przez powódkę potrącenia nie miał żadnego wpływu fakt, że od 19 lipca 2011 r. P. S. i D. S. otrzymywali świadczenie z funduszu alimentacyjnego, albowiem wypłacanie świadczenia nie zmniejszyło zadłużenia już istniejącego. Na dzień wydania pierwszych decyzji o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zaległość pozwanego z tytułu alimentów wynosiła już 22.603,73 zł.

Wobec powyższych rozważań należało uznać, że wierzytelność pozwanego wynikająca z punktu 4 ugody zawartej przez strony przed Sądem Rejonowym w K.w dniu 19 października 2012 r., zaopatrzonej w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 19 grudnia 2017 r. wskutek potrącenia wygasła w całości w dniu 1 grudnia 2014 r., a zatem tytuł wykonawczy w postaci punktu 4 ww. ugody należało pozbawić wykonalności, o czym Sąd orzekł w punkcie 1 wyroku.

W punkcie 2 wyroku Sąd na podstawie art. 98 kpc zasądził od przegrywającego sprawę w całości pozwanego na rzecz powódki koszty procesu w kwocie 2952 zł. Na kwotę tę złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika reprezentującego powódkę z urzędu, którego wysokość Sąd ustalił na podstawie § 8 pkt 5 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

SSR Magdalena Bartłomiejczak